

Eigen bijdrage activerend werk, bemoeizorg en in spoedsituaties

1 Eigen bijdrage algemeen

1.1 Huidige situatie

Wij heffen in de huidige situatie een eigen bijdrage conform onze Wmo verordening en besluit. In artikel 12 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Renkum staat dat een cliënt een bijdrage in de kosten verschuldigd is voor een maatwerkvoorziening die afhankelijk is van het inkomen en vermogen van de cliënt en zijn echtgenoot en die maximaal de eigen bijdrage bedraagt die mogelijk is op grond van het landelijke uitvoeringsbesluit Wmo 2015.

1.1.1 Artikel 3.8 Landelijk Uitvoeringsbesluit

De bijdrage, bedoeld in [artikel 3.1, tweede lid](#), dan wel het totaal van deze bijdragen bedraagt:

a. voor de ongehuwde cliënt, niet meer dan € 17,50 per bijdrageperiode met dien verstande dat dit bedrag, indien zijn bijdrageplichtig inkomen, berekend volgens [artikel 3.9](#):

1° meer bedraagt dan € 22.632 en hij de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt, wordt verhoogd met een dertiende deel van 12,5% van het verschil tussen dat inkomen en € 22.632;

2° meer bedraagt dan € 17.033 en hij de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, wordt verhoogd met een dertiende deel van 12,5% van het verschil tussen dat inkomen en € 17.033;

b. voor de gehuwde cliënt of de gehuwde cliënten tezamen, waarvan een van beiden of beiden de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt of nog niet hebben bereikt, een dertiende deel van 12,5% van het verschil tussen het gezamenlijke bijdrageplichtig inkomen, berekend volgens [artikel 3.9](#), en € 35.000, indien dat gezamenlijke inkomen meer bedraagt dan € 35.000;

c. voor de gehuwde cliënt of de gehuwde cliënten tezamen, waarvan beiden de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, niet meer dan € 17,50 per bijdrageperiode, met dien verstande dat dit bedrag, indien het gezamenlijke bijdrageplichtig inkomen berekend volgens [artikel 3.9](#) meer bedraagt dan € 23.525, wordt verhoogd met een dertiende deel van 12,5% van het verschil tussen dat gezamenlijke inkomen en € 23.525.

2 De bijdrage kan bij verordening:

a. voor alle personen, met een daarbij omschreven bijdrageplichtig inkomen op nihil worden gesteld;

b. voor alle categorieën personen, genoemd in het eerste lid in gelijke mate worden verlaagd:

1°. door de bedragen per bijdrageperiode of het percentage, genoemd in het eerste lid, te verlagen; of

2°. door de bedragen van het inkomensbedrag, genoemd in het eerste lid, te verhogen.

3 Voor de toepassing van het eerste lid wordt overeenkomstig de weeknummers volgens de internationale standaard ISO 8601 uitgegaan van twaalf bijdrageperioden van vier weken en een bijdrageperiode die vier of vijf weken bedraagt.

4 De bijdrage is niet verschuldigd:

a. indien de cliënt of de echtgenoot van de cliënt een bijdrage als bedoeld in [artikel 3.11](#) of [3.12](#) dan wel een bijdrage ingevolge de [artikelen 3.3.2.1](#) of [3.3.2.2 van het Besluit langdurige zorg](#) verschuldigd is;

b. indien de cliënt of zijn echtgenoot gedurende twee of meer nachten aaneengesloten in de bijdrageperiode in een instelling voor opvang verblijft;

c. indien het college, na advies van een instelling voor algemeen maatschappelijk werk, de Raad voor de Kinderbescherming of het AMHK, van oordeel is dat de verschuldigdheid van de bijdrage kan leiden tot mishandeling, verwaarlozing of ernstige schade voor de opvoeding en ontwikkeling van een minderjarige door de ouder, bedoeld in [artikel 1.1 van de Jeugdwet](#);

d. voor een rolstoel;

e. voor een cliënt die de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt, met uitzondering van een woningaanpassing.

In dit artikel staat dat de eigen bijdrage nooit hoger mag zijn dan de kostprijs van de voorziening en dat de hoogte van de eigen bijdragen afhankelijk is van het inkomen. Gemeenten kunnen de hoogte van de eigen bijdrage aanpassen ten gunste van de inwoners. Het artikel bevat daarover te maken keuzes. Het verlagen van de eigen bijdrage is daarbij alleen generiek mogelijk en kan op 4 verschillende manieren worden gedaan:

1. De gemeente kan een lagere dan de werkelijke kostprijs van de voorziening aan het CAK doorgeven.
2. De gemeente kan het percentage van de 12,5% (het marginaal tarief) uit het Besluit Maatschappelijke Ondersteuning verlagen.
3. De gemeente kan aan het CAK doorgeven dat de maximale eigen bijdrage voor een bepaalde voorziening, bijvoorbeeld dagbesteding, nooit meer dan x euro per dag/periode kan zijn. Hierbij kan de gemeente sturen op de toegankelijkheid van bepaalde voorzieningen die zij belangrijk vindt vanwege de preventieve werking.
4. De gemeente kan besluiten om voor cliënten met een laag inkomen de minimale eigen bijdrage zelf te betalen (minimabeleid), of dit bijvoorbeeld te regelen via een collectieve ziektekostenverzekering.

In het al dan niet opleggen van een eigen bijdrage zijn door gemeenten ook keuzes te maken.

1.2 Gewenste situatie en advies

De eigen bijdrage is bedoeld om naar draagkracht mee te betalen aan zorg en ondersteuning vanuit de Wmo om er zo voor te kunnen zorgen dat zorg en ondersteuning beschikbaar blijft voor de meest kwetsbare inwoners. Belangrijk is om dit doel voor ogen te houden bij het bezien van het heffen van de eigen bijdrage voor activerend werk, bemoeizorg bij zorgmijders en spoedinzet conform artikel 2.3.3 Wmo.

2 Eigen bijdrage activerend werk

2.1 Huidige situatie

Activerend werk is voor alle inwoners vanaf ongeveer 16 jaar tot de pensioengerechtigde leeftijd die (nog) geen kansen hebben op de arbeidsmarkt, maar zich wel willen ontwikkelen en een bijdrage willen leveren aan de samenleving. Het gaat hierbij om inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt die, waar van toepassing, met behoud van uitkering werken aan het opdoen van arbeidsvaardigheden in een zo regulier mogelijk arbeidsomgeving met als doel de hoogst mogelijke ontwikkeling op de participatieladder.

Activerend werk betreft een nieuwe ondersteuningsvorm voor arbeidsmatige dagbesteding en beschermt werk. De dagactiviteiten binnen de Wmo zijn primair gericht op het bieden van dagstructuur aan cliënten door een zinvolle daginvulling. Het resultaat is het mogelijk maken dat de cliënt (zo lang mogelijk) thuis kan wonen, een sociaal isolement wordt voorkomen en het ontlasten van de mantelzorger(s) of informelezorger(s). De dagactiviteit is voor cliënten met een zwaardere problematiek er ook gericht om de kwetsbare cliënten te monitoren en verder escalatie van problemen te voorkomen.

Voor deze dagactiviteiten vanuit de Wmo wordt conform onze Wmo verordening en Wmo besluit een eigen bijdrage geheven.

De insteek voor activerend werk is gericht op zowel activering als opdoen van arbeids- en vakvaardigheden om zowel een maatschappelijke bijdrage te leveren als arbeidsfit te worden.

Een eigen bijdrage wordt als niet passend ervaren bij de benadering om activerend werk zoveel mogelijk als werk te benaderen. Het idee is dat door activerend werk meer inwoners mee gaan doen in onze samenleving en zich waar mogelijk ontwikkelen van activerend werk naar begeleid werk en naar regulier werk. Een eigen bijdrage staat haaks op deze gevraagde inzet. Daarnaast wordt er door een aantal inwoners onder deze noemer een soortgelijke vergoeding als de vrijwilligersvergoeding ontvangen die niet in mindering wordt gebracht op de uitkering. Ook hier staat het innen van een eigen bijdrage haaks op.

In de praktijk wordt er, gezien het bovenstaande, geen eigen bijdrage geheven over activerend werk.

2.2 Gewenste situatie

Het opleggen van een eigen bijdrage staat haaks op de beweging die binnen activerend werk wordt ingezet van activerend werk naar begeleid werk en uiteindelijk naar regulier werk.

Gewenst is dan ook om de huidige verordening Wmo in overeenstemming te brengen met het niet opleggen van een eigen bijdrage voor activerend werk.

2.3 Advies

Verordening artikel 12 aanpassen over bijdrage in de kosten. Zie paragraaf 4.3.

3 Eigen bijdrage bemoeizorg

3.1 Huidige situatie

In de huidige situatie wordt bij ambulante ondersteuning, waaronder ondersteuning die (uiteindelijk) geleverd wordt aan inwoners die zorgmijdend gedrag vertonen, een eigen bijdrage geheven conform onze Wmo verordening en Wmo besluit. In de praktijk levert deze opgelegde eigen bijdrage echter vaak een knelpunt op bij het bieden van ondersteuning ter voorkoming van overlastgevend gedrag, dan wel gedrag ter voorkoming van gevaar voor de inwoner zelf en zijn naasten. De eigen bijdrage vormt dan een onoverkomelijke drempel om de benodigde ondersteuning te kunnen bieden.

3.2 Gewenste situatie

De eigen bijdrage is bedoeld om naar draagkracht mee te betalen aan zorg en ondersteuning vanuit de Wmo om er zo voor te kunnen zorgen dat zorg en ondersteuning beschikbaar blijft voor de meest kwetsbare inwoners. Bij inwoners die zorgelijk zorgmijdend gedrag vertonen, spreken wij bij inzet om bemoeizorg. Bij bemoeizorg gaat het om zorgmijdende kwetsbare cliënten die niet (in staat zijn om) een hulpvraag te stellen en waarbij het onredelijk is te verwachten dat ze een eigen bijdrage gaan betalen als ze uiteindelijk instemmen met de inzet van ondersteuning. De kans dat er dan definitief af wordt gezien van zorg is groot, terwijl er sprake is van zorgwekkend overlastgevend gedrag en/of gedrag dat in potentie een gevaar vormt voor de inwoner en/of zijn omgeving.

Gewenst is dan ook om de huidige verordening Wmo in overeenstemming te brengen met het niet opleggen van een eigen bijdrage voor bemoeizorg gedurende de periode dat de situatie instabiel is. Wanneer sprake is van een bereikte stabiele situatie waarin ondersteuning wordt ingezet om de situatie stabiel te houden, is sprake van inzet van "reguliere" ondersteuning thuis of op locatie en is sprake van een situatie waarin een eigen bijdrage kan en dient te worden opgelegd.

3.3 Advies

Verordening artikel 12 aanpassen over bijdragen in de kosten. Zie paragraaf 4.3.

4 Eigen bijdrage spoedsituaties

4.1 Huidige situatie

Als een inwoner behoefte heeft aan maatschappelijke ondersteuning en zich hiervoor tot het college wendt, is het van belang dat allereerst wordt onderzocht wat de hulpvraag van betrokkene is. Het onderzoek daartoe kan zes weken in beslag nemen. Artikel 2.3.3 Wmo is in de wet opgenomen om het college in spoedeisende gevallen de ruimte te geven om onverwijld een passende tijdelijke maatregel te nemen in afwachting van het onderzoek. De maatregel dient te passen bij de gegeven omstandigheden, dat wil zeggen dat zoveel mogelijk moet worden aangesloten bij de behoefte van de betrokkene, zonder dat van het college kan worden verwacht dat op stel en sprong de precies passende maatregel wordt getroffen.

Artikel 2.3.3 betreft ook de situaties waarin acuut opvang noodzakelijk is, al dan niet in verband met huiselijk geweld. Hiermee wordt benadrukt dat het college in situaties waarin crisisopvang noodzakelijk is, acuut in actie moet komen door een passende tijdelijke maatregel te treffen die gericht is op onderdak en begeleiding.

Een eigen bijdrage wordt als niet passend ervaren bij een inzet die als noodzakelijk wordt gedaan om in de daaropvolgende weken, zorgvuldig het onderzoek te kunnen doen naar wat er nodig is en om tijdig en adequaat een inwoner te kunnen informeren over de hoogte van de eigen bijdrage.

4.2 Gewenste situatie

De eigen bijdrage is bedoeld om naar draagkracht mee te betalen aan zorg en ondersteuning vanuit de Wmo om er zo voor te kunnen zorgen dat zorg en ondersteuning beschikbaar blijft voor de meest kwetsbare inwoners. De groep waarvoor conform artikel 2.3.3 Wmo onverwijld, na de melding, een tijdelijke maatregel wordt genomen, is een zeer kwetsbare inwonersgroep.

Gewenst is dan ook om de huidige verordening Wmo in overeenstemming te brengen met het niet opleggen van een eigen bijdrage bij spoedsituaties om het benodigde onderzoek te kunnen doen. Zodra het onderzoek gedaan is, de ondersteuningsbehoefte in kaart is en de informatie betreffende de eigen bijdrage adequaat gedeeld is, is sprake van een reguliere situatie. Dat betekent een situatie waarin een inwoner met een ondersteuningsvraag een bijdrage in de kosten verschuldigd zal zijn wanneer sprake is van de inzet van een maatwerkvoorziening.

4.3 Advies

Verordening artikel 12 aanpassen over bijdragen in de kosten. Zie paragraaf 4.3.

Artikel 12. Bijdrage in de kosten

1. Een inwoner met een ondersteuningsvraag is een niet inkomensafhankelijke bijdrage in de kosten verschuldigd voor de volgende algemene voorzieningen, niet zijnde cliëntondersteuning:
 - a. voor algemene voorzieningen zonder voorafgaand onderzoek, waarbij de aanbieder een bijdrage in de kosten vaststelt en int.
 - b. voor algemene voorzieningen met een lichte toetsing
2. Een inwoner met een ondersteuningsvraag is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening, tenzij sprake is van een uitzondering zoals genoemd in artikel 3 van dit artikel, in natura of in de vorm van een pgb. De bijdrage voor een maatwerkvoorziening in natura of in de vorm van een pgb:
 - a. is verschuldigd zolang de inwoner met een ondersteuningsvraag van de maatwerkvoorziening gebruikt maakt dan wel gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt en
 - b. is afhankelijk van het inkomen en vermogen van de inwoner met een ondersteuningsvraag en zijn echtgenoot en bedraagt de maximale eigen bijdrage die mogelijk is op grond van het uitvoeringsbesluit.
3. Een inwoner is geen bijdrage in de kosten verschuldigd wanneer sprake is van:
 - a. activerend werk.
 - b. bemoeizorg gedurende een instabiele situatie.
 - c. een onverwijld inzet van een maatwerkvoorziening conform artikel 2.3.3 van de wet.
4. Het totaal van de bijdragen voor een maatwerkvoorziening in natura of in de vorm van een pgb gaat de kostprijs niet te boven.
5. De bijdrage voor een maatwerkvoorziening of pgb ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige is verschuldigd door de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is afgewezen en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over het kind.
6. Conform artikel 2.1.5. lid 3 van de wet is geen eigen bijdrage verschuldigd indien de ouders van het gezag over de inwoner met een ondersteuningsvraag zijn ontheven of ontzet.
7. De bijdrage is verschuldigd per vier weken, de inkomensbedragen en de percentages die gelden voor de berekening van de eigen bijdrage zijn gelijk aan de maximale bedragen en percentages zoals opgenomen in het Uitvoeringsbesluit.
De in rekening te brengen eigen bijdragen zijn gebaseerd op de, door de gemeente aan het CAK verstrekte tarieven van de betreffende maatwerkvoorzieningen.